

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.69.2022.JW(12)

RM-0610-69-22

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o wypowiedzeniu Porozumienia między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisanego w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Wnioskodawca

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

U S T A W A

z dnia

o wypowiedzeniu Porozumienia między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisanego w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wypowiedzenia Porozumienia między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisanego w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Wyjaśnienie potrzeby i celu wypowiedzenia umowy międzynarodowej

Porozumienie między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisane w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. poz. 147), zwane dalej „Porozumieniem”, pomimo statusu umowy obowiązującej nie jest faktycznie wykonywane, a niektóre jego postanowienia budzą poważne zastrzeżenia co do ich zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.) i tym samym budzą wątpliwości co do zasadności utrzymywania Porozumienia w polskim porządku prawnym. Szczególną wątpliwość budzą fragmenty preambuły Porozumienia takie jak: „mając na uwadze dalsze utrwalanie tych stosunków w oparciu o zasady marksizmu-leninizmu i proletariackiego internacjonalizmu” czy „przeświadczone, że jedność działania między krajami wspólnoty socjalistycznej”. Należy mieć na uwadze, że powyższe sformułowania nie przystają do obecnego systemu prawnego i politycznego Rzeczypospolitej Polskiej, a umowa międzynarodowa zawierająca takie sformułowania i postanowienia, jak wspomniano wyżej, może budzić poważne zastrzeżenia co do jej zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto umowy międzynarodowe zawierane przez Polskę po 1989 r. nie zawierają takich sformułowań i postanowień, co tym samym podkreśla archaiczność Porozumienia. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że Rzeczpospolita Polska jest obecnie związana 22 umowami międzynarodowymi o przyjaźni i współpracy, a Porozumienie jest jedyną obowiązującą obecnie umową międzynarodową dotyczącą przyjaźni i współpracy, która została zawarta w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W ramach porządkowania systemu prawnego po wejściu w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jej art. 241 ust. 2 zobowiązał Radę Ministrów, aby w ciągu 2 lat od wejścia w życie Konstytucji, tj. do dnia 17 października 1999 r., przedstawiła Sejmowi wykaz umów międzynarodowych zawierających postanowienia niezgodne z Konstytucją. Powyższy wykaz Rada Ministrów wskazała w uchwale z dnia 14 września 1999 r. i zawierał on tylko 5 umów dwustronnych zawartych przez Polskę w latach 1970–1987, które z powodu niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej utraciły moc obowiązującą w dniu jej wejścia w życie, tj. w dniu 17 października 1997 r. Umowy te wskazano w oświadczeniu rządowym z dnia 30 maja

2001 r. o utracie mocy obowiązującej niektórych umów międzynarodowych (Dz. U. poz. 1602).

Wykaz nie zawierał Porozumienia, co najprawdopodobniej wynikało z faktu jego pominięcia przy przygotowywaniu uchwały Rady Ministrów na skutek przeoczenia, chociaż trudnego do zrozumienia, bowiem jako umowa międzynarodowa ratyfikowana (Porozumienie zostało ratyfikowane przez Radę Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 30 grudnia 1982 r.) zostało ono ogłoszone w Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 1984 r. pod pozycją 147.

Renegocjowanie Porozumienia, które nie jest wykonywane i w treści którego są sformułowania nieprzystające do obecnego systemu polityczno-prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, jest bezcelowe, a znając realia negocjowania umów międzynarodowych z partnerami afrykańskimi byłby to proces wieloletni. Z tego samego powodu – długości procesu negocjacyjnego – najlepszym rozwiązaniem wydaje się wypowiedzenie Porozumienia, a następnie negocjowanie nowej umowy, której treść będzie uwzględniać obecny system polityczno-prawny Rzeczypospolitej Polskiej i będzie dawać możliwość jej faktycznego wykonywania. Ponadto Strona angolska została poinformowana o zamiarze wypowiedzenia Porozumienia przez Rzeczpospolitą Polską i odniosła się do tego ze zrozumieniem oraz wyraziła chęć zawarcia nowej umowy międzynarodowej dotyczącej przyjaźni i współpracy.

Porozumienie zgodnie ze swoim art. 11 weszło w życie dnia 11 kwietnia 1984 r. i obowiązywało 20 lat (czyli do dnia 11 kwietnia 2004 r.), a następnie podlega przedłużaniu na kolejne 5-letnie okresy, chyba że zostanie wypowiedziane na rok przed końcem okresu. Obecnie Porozumienie jest w kolejnym okresie przedłużenia, które zaczęło się dnia 11 kwietnia 2019 r. i zakończy się dnia 11 kwietnia 2024 r., tak więc jego wypowiedzenie i notyfikowanie Stronie angolskiej o wypowiedzeniu musi nastąpić przed dniem 11 kwietnia 2023 r., żeby Porozumienie utraciło moc obowiązującą dnia 11 kwietnia 2024 r.

II. Wskazanie różnic między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Wypowiedzenie Porozumienia pozwoli na usunięcie z polskiego systemu prawnego aktu prawa międzynarodowego niewykonywanego w praktyce oraz budzącego poważne wątpliwości co do jego zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Biorąc

pod uwagę faktyczne niewykonywanie Porozumienia, nie wydaje się, aby kwestie objęte jego postanowieniami po wypowiedzeniu Porozumienia wymagały pilnego uregulowania nową umową międzynarodową, aczkolwiek nie ma przeciwwskazań do zawarcia nowej umowy międzynarodowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy.

III. Wskazanie przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych, politycznych i prawnych wypowiedzenia Umowy międzynarodowej

Wypowiedzenie Porozumienia nie wywoła negatywnych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych, politycznych ani prawnych. Strona angolska została poinformowana o zamiarze wypowiedzenia Porozumienia przez Rzeczpospolitą Polską i odniosła się do tego zamiaru ze zrozumieniem i akceptacją, więc wypowiedzenie Porozumienia nie wpłynie negatywnie na relacje dwustronne, które przez obie strony oceniane są bardzo dobrze.

IV. Wyjaśnienie wyboru trybu wypowiedzenia umowy międzynarodowej

Porozumienie zostało ratyfikowane przez Radę Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 30 grudnia 1982 r. i zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 1984 r. pod pozycją 147, w związku z czym ma status umowy ratyfikowanej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie i tym samym ma do niego zastosowanie art. 241 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym umowy międzynarodowe ratyfikowane dotychczas przez Rzeczpospolitą Polską na podstawie obowiązujących w czasie ich ratyfikacji przepisów konstytucyjnych i ogłoszone w Dzienniku Ustaw uznaje się za umowy ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie i stosuje się do nich przepisy art. 91 Konstytucji, jeżeli z treści umowy międzynarodowej wynika, że dotyczą one kategorii spraw wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji. Z uwagi na powyższe Porozumienie zostanie wypowiedziane po uprzedniej zgodzie wyrażonej w ustawie, bowiem dotyczy kwestii wskazanych w art. 89 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 31 maja 1984 r.

Nr 29

TRESC:
Poz.:

UMOWA MIĘDZYNARODOWA

147 — Porozumienie między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisane w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r.	357
148 — Oświadczenie rządowe z dnia 16 kwietnia 1984 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Porozumienia między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisanego w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r.	358
OBWIESZCZENIE	
149 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1984 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o Służbie Więziennej	359

147

POROZUMIENIE

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy,
podpisane w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 4 grudnia 1978 r. zostało podpisane w Luandzie Porozumienie między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy w następującym brzmieniu:

POROZUMIENIE

między Polską Rzeczpospolitą Ludową

a

Ludową Republiką Angoli

o przyjaźni i współpracy.

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Ludowa Republika Angoli

głęboko przekonane, że dalszy rozwój i pogłębianie stosunków przyjaźni i współpracy między narodami polskim i angolskim, zapoczątkowanych w okresie walki o wolność i niepodległość narodową Angoli, odpowiada interesom obu państw i służy sprawie światowego pokoju i zrozumienia między narodami,

mając na uwadze dalsze utrwalanie tych stosunków w oparciu o zasady marksizmu-leninizmu i proletariackiego internacjonalizmu,

zdecydowane przyczyniać się do umacniania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego w interesie wszystkich narodów i państw,

wyrażając swą solidarność w walce przeciwko imperia-
lizmowi, kolonializmowi, neokolonializmowi, apartheidowi
i rasizmowi we wszystkich jego formach i przejawach,
przeświadczone, że jedność działania między krajami
wspólnoty socjalistycznej, krajami rozwijającymi się

i wszystkimi innymi siłami postępowymi stanowi ważny
czynnik umacniania pokoju, niepodległości narodowej
i postępu społecznego,

kierując się celami i zasadami Karty Narodów Zjedno-
czonych,

biorąc pod uwagę Deklarację o umocnieniu przyjaźni
i pogłębieniu współpracy między Polską Rzeczpospolitą
Ludową a Ludową Republiką Angoli, podpisaną w War-
szawie dnia 28 kwietnia 1977 r.,

postanowiły zawrzeć niniejsze porozumienie i w tym celu
uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą rozwijać i pogłębiać
stosunki przyjaźni i wzajemnej współpracy we wszyst-
kich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego za-
interesowania w oparciu o zasady poszanowania suwe-
renności, integralności terytorialnej, nienaruszalności
granic, nieingerencji w sprawy wewnętrzne i równo-
uprawnienia.

Artykuł 2

Umawiające się Strony będą rozszerzać współpracę
gospodarczą i naukowo-techniczną oraz wymianę handlo-
wą na zasadach równości i wzajemnych korzyści.

Współpraca ta rozwijana będzie w szczególności w
następujących dziedzinach: budownictwie, przemyśle,

górnictwie, rybołówstwie, budownictwie okrętowym, transporcie, jak również w kształceniu i doskonaleniu kadr.

Artykuł 3

Umawiające się Strony będą współdziałać na rzecz dalszego rozwoju wzajemnej współpracy w dziedzinie kultury i sztuki, nauki, szkolnictwa, ochrony zdrowia, prasy, radia i telewizji, kinematografii, turystyki, sportu i innych.

Artykuł 4

Umawiające się Strony będą przyczyniać się do rozszerzania i pogłębiania współpracy oraz bezpośrednich kontaktów między organizacjami politycznymi i społecznymi organizacjami masowymi oraz instytucjami kulturalnymi i naukowymi obu państw.

Artykuł 5

Umawiające się Strony będą nadal współdziałać i wносить swój wkład na rzecz utrzymania i utrwalania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz dokładać starań mających na celu pogłębianie procesu odprężenia międzynarodowego i osiągnięcie powszechnego i całkowitego rozbrojenia, łącznie z rozbrojeniem jądrowym, pod skuteczną kontrolą międzynarodową.

Artykuł 6

Umawiające się Strony będą prowadzić dalszą konsekwentną walkę przeciwko siłom imperializmu, o likwidację kolonializmu, neokolonializmu, apartheidu i rasizmu.

Umawiające się Strony będą niezłomie popierać sprawiedliwą walkę narodów o wolność, niepodległość narodową, suwerenność nad ich bogactwami naturalnymi oraz postęp społeczny i w tym celu będą współpracować ze sobą i innymi pokój miłującymi państwami.

Artykuł 7

Umawiające się Strony będą nadal wносить swój wkład do działalności Organizacji Narodów Zjednoczo-

Po zaznajomieniu się z powyższym porozumieniem, Rada Państwa uznała je i uznaje za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że jest ono przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
Dano w Warszawie dnia 30 grudnia 1982 r.

nych, przywiązując szczególne znaczenie do umacniania pokoju i bezpieczeństwa oraz równoprawnej i wzajemnie korzystnej współpracy międzynarodowej, zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 8

Umawiające się Strony będą przeprowadzać regularnie konsultacje w celu wymiany poglądów na temat ważnych zagadnień międzynarodowych i problemów dwustronnej współpracy.

Artykuł 9

Sprawy, jakie mogą wynikać w związku z interpretacją lub stosowaniem niniejszego porozumienia, będą rozwiązywane przez Umawiające się Strony w duchu przyjaźni, wzajemnego poszanowania i zrozumienia.

Artykuł 10

Niniejsze porozumienie podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie.

Artykuł 11

Niniejsze porozumienie zawarte jest na okres 20 lat. Będzie ono automatycznie przedłużane na okres 5 lat, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie go w drodze notyfikacji na rok przed upływem odpowiedniego okresu.

Sporządzono w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r., w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i portugalskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej

Henryk Jabłoński

Przewodniczący Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej

W imieniu
Ludowej Republiki Angoli
Agostinho Neto

Przewodniczący MPLA —
Partii Pracy
Prezydent Ludowej
Republiki Angoli

Przewodniczący Rady Państwa: H. Jabłoński

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: S. Olszowski